EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 14.7.2021
SWD(2021) 610 final/2

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri:

Javaslat
Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

az (EU) 2018/841 rendeletnek a hatály, a megfelelési szabályok egyszerűsítése, a 2030-ra vonatkozó tagállami célértékek meghatározása, továbbá a földhasználati, erdőgazdálkodási és mezőgazdasági ágazat klímasemlegességének 2035-ig történő közös megvalósítására irányuló kötelezettségvállalás tekintetében, valamint az (EU) 2018/1999 rendeletnek az ellenőrzés, a jelentéstétel, az előrehaladásra vonatkozó nyomon követés és a felülvizsgálat javítása tekintetében történő módosításáról

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

Vezetői összefoglaló (legfeljebb 2 oldal)

Hatásvizsgálat a földhasználatról, a földhasználat-változtatásról és az erdőgazdálkodásról (LULUCF) szóló rendelet felülvizsgálatáról

A. A fellépés szükségessége

Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?

A fő probléma az, hogy csökken a LULUCF-ágazat kapacitása a szén-dioxid légkörből való eltávolítására: 2013 és 2018 között az ágazatból származó nettó elnyelések egyötöde elveszett. A fő okokat a fakitermelés növelése, a szerves talajokból származó folyamatos kibocsátás és az ösztönzők hiánya jelenti. A Bizottság előrejelzései szerint e tendencia megfordítása a következő évtizedben megvalósítható, de a jelenlegi szabályozási keret nem nyújt elegendő ösztönzést. További problémát jelent a földhasználati ágazat (mezőgazdaság és LULUCF) közötti szinergiák erősítését szolgáló integrált szakpolitikai keret hiánya, a LULUCF-ra vonatkozó elszámolási szabályok összetettsége, valamint a nyomonkövetési és jelentéstételi rendszerek minőségi hiányosságai.

Mit kellene elérni?

A fő szakpolitikai célkitűzés a klímasemlegesség elérése a földhasználati ágazatban 2035-ig (azaz a LULUCF-ból és a mezőgazdaságból származó kibocsátások és elnyelések egyensúlya); további célkitűzés a méltányos, rugalmas és integrált szakpolitikai keret kialakítása, a végrehajtás egyszerűsítése, valamint a nyomon követés és a jelentéstétel javítása.

Milyen hozzáadott értéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?

Az éghajlatváltozás határokon átnyúló probléma, amelynél az összehangolt uniós fellépés hatékonyan egészíti ki és erősíti a nemzeti és helyi fellépéseket. Az összehangolt fellépés lehetővé teszi az EU egészére kiterjedő nagy ambíciót, ugyanakkor elismeri a tagállamok eltérő cselekvési képességeit, és lehetővé teszi a költséghatékonyság növelését a tagállamok közötti megfelelő rugalmassági mechanizmusok révén és más ágazati jogszabályokkal (ESR) kapcsolatban.

B. Megoldások

Milyen alternatívák kínálkoznak a célkitűzések elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva? Amennyiben nincs, miért nincs?

Az 1. alternatíva ambiciózusabb, de egyszerűsített eltávolítási célt határoz meg az egyes tagállamokban a LULUCF-ágazat számára. A 2. alternatíva az egyszerűsített LULUCF-célokat a LULUCF elnyelésének fokozására irányuló ösztönzőkkel ötvözi a közös kötelezettségvállalási rendelettel biztosított rugalmassági mechanizmuson keresztül. A 3. alternatíva tervezési folyamatot és kötelező célértékeket javasol a földhasználati ágazat (LULUCF és mezőgazdaság) klímasemlegességének 2035-ös eléréséhez.

Az előnyben részesített alternatíva az egyszerűsített és az ambiciózusabb 2030-as nemzeti LULUCF-célok (lásd 1.2 vagy 2. alternatíva, ESR-célok szintjétől függően) ötvözése a 2035-ös szárazföldi alapú klímasemlegesség egész Unióra vonatkozó célkitűzésével. Tartalmazza továbbá a szárazföldi alapú mérséklés tervezési folyamatát, a (később meghatározandó) 2035-ös nemzeti földhasználati célértékeket és a korszerűsített nyomonkövetési és jelentéstételi követelményeket.

Mi az egyes érdekelt felek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?

A nyilvános konzultáció válaszadói előnyben részesítették az ambiciózusabb LULUCF-célokat, amelyeket 45 %-uk választott (többnyire tudományos körök, uniós polgárok és nem kormányzati szervezetek). Második helyen a földhasználati ágazatra vonatkozó integrált célokat a válaszadók 40 %-a részesítette előnyben, főként a magánszektorból. A közigazgatási szervek leginkább az ESR rugalmassági mechanizmus megerősítését részesítették előnyben.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb alternatívák) előnyei?

Az ambiciózusabb LULUCF-célok a földhasználati ágazat 2035-ös klímasemlegességén kívül olyan egyértelmű környezeti előnyökkel járnak, mint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a biológiai sokféleség és a biogazdaság járulékos előnyei, továbbá a földkezelők számára kiegészítő bevételt generáló új üzleti modellek („karbongazdálkodás") ösztönzése. A földhasználati ágazatra vonatkozó integrált tervezési folyamat és a jobb nyomonkövetési és jelentéstételi rendszerek hatékonyabb szakpolitikai döntéshozatalt és szakpolitikai végrehajtást biztosítanak.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?

A Bizottság modellezése (szakpolitikai forgatókönyv, más néven MIX forgatókönyv) szerint a hatásvizsgálatban előirányzott legambiciózusabb LULUCF-cél (-310 millió tonna CO_2-egyenérték 2030-ban) mérsékelt, legfeljebb 10 EUR/tonna CO_2 összegű szén-dioxid-áron érhető el.

Milyen hatást gyakorol a fellépés a kkv-kra és a versenyképességre?

Ez a kezdeményezés nem érinti közvetlenül a földhasználati ágazatban működő kkv-kat (azaz az egyéni földkezelők szintjén nincs közvetlen jelentéstételi kötelezettség). A javasolt célok elő fogják mozdítani a nemzeti mérséklési szakpolitikák megvalósítását a földhasználati ágazatban, ami javíthatja a biogazdasági ágazatok hosszú távú versenyképességét (pl. fenntarthatóbb élelmiszer-, takarmány- és biomassza-ellátás és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növelése).

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A megfelelési szabályok egyszerűsítése csökkenteni fogja a szabályozási költségeket. A nyomonkövetési és jelentéstételi rendszerek javítása költségekkel jár ugyan, de a már finanszírozott és rendelkezésre álló adatkészletek és technológiák (pl. távérzékelés) hatékonyabb felhasználásához és költséghatékonyabb döntéshozatalhoz is vezet. A teljes földhasználati ágazatra kiterjedő integrált tervezés építhet a meglévő nemzeti energia- és klímatervekre, és szakpolitikai szinergiákat eredményez pl. a KAP, a „termelőtől a fogyasztóig" stratégia, az erdőgazdálkodási stratégia és a biodiverzitási stratégia esetében. A nemzeti költségvetésekre gyakorolt hatás a LULUCF-kreditek kereskedelméből is származna, amely bevételt hozhatna azon tagállamok számára, amelyek túlteljesítik céljaikat.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

A javasolt célok összhangban vannak a tagállamok éghajlatváltozás-mérséklési és szén-dioxid-eltávolítási kapacitásaival, és biztosítaniuk kell az előnyök és az erőfeszítések méltányos elosztását.

Arányosság?

Az előnyben részesített alternatíva arányosnak tekinthető az Irány az 55 %! kezdeményezés

ambiciózusabb éghajlat-politikai törekvésével és a 2050-ös klímasemlegességi célkitűzéssel.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitika felülvizsgálatára?
A jogszabály rendszeres felülvizsgálatot irányoz elő. A javaslatot összehangolják más jogszabályok felülvizsgálatával, például a közös kötelezettségvállalási rendeletre irányuló javaslat keretében.